

Пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного енергопотенціалу»

Обґрунтування:

Метою запровадження перевірки даних, позапланового аудиту та механізмів зупинення/анулювання свідоцтва є забезпечення надійного й добросовісного режиму кваліфікації когенераційних установок. Це досягається завдяки повній цифровізації процедури в ІКС (paperless), системному щомісячному моніторингу показників виробництва електричної і теплової енергії та споживання палива, їх електронній верифікації через міжвідомчі інтеграції, а також застосуванню ризик-орієнтованих аудитів лише за чітко визначеними підставами. Передбачена пропорційна реакція держави — від тимчасового зупинення з наданням строку для усунення порушень до анулювання у випадку грубих чи неусувних порушень — із дотриманням процесуальних гарантій заявника (право бути вислуханим, мотивовані електронні акти, адміністративне та судове оскарження). Такий підхід забезпечує актуальність і прозорість публічного реєстру, підвищує довіру ринку та інвесторів, сприяє енергетичній безпеці й плануванню балансів, а також узгоджується з європейськими практиками у сфері високоефективної когенерації.

Пропозиції:

Визначення термінів доповнити новими пунктами такого змісту:

електронне свідоцтво про кваліфікацію когенераційної установки (свідоцтво) — електронний документ, що підтверджує статус когенераційної установки як кваліфікованої (високоефективної) протягом визначеного строку дії, сформований в інформаційно-комунікаційній системі, підписаний кваліфікованим електронним підписом уповноваженої посадової особи;

інформаційно-комунікаційна система кваліфікації (ІКС) — державна інформаційна система, що забезпечує надання електронної послуги з реєстрації та кваліфікації когенераційних установок, ведення відповідного реєстру, подання, зберігання та верифікацію даних моніторингу, а також обмін даними з іншими державними та галузевими інформаційними ресурсами;

моніторинг експлуатаційних показників — подання власником (користувачем) когенераційної установки через ІКС періодичних (щомісячних) даних про виробництво електричної і теплової енергії, споживання палива та розрахунок економії первинної енергії;

верифікація (перевірка) даних — сукупність заходів, що здійснюються уповноваженим органом для встановлення повноти, точності та достовірності поданих даних, у тому числі шляхом електронного обміну з іншими реєстрами/системами та зіставлення з даними комерційного обліку;

позаплановий аудит — позапланова перевірка установи та/або даних, що проводиться уповноваженим органом у випадках, визначених цим Законом, з метою підтвердження відповідності критеріям високоефективної когенерації та достовірності поданої інформації;

зупинення дії свідоцтва — тимчасове припинення чинності свідоцтва за рішенням уповноваженого органу до усунення порушень, визначених у такому рішенні;

анулювання свідоцтва — припинення чинності свідоцтва за рішенням уповноваженого органу в разі грубих або неусувних порушень, або втрати установкою відповідності критеріям високоефективної когенерації.

Статтю 11 доповнити частиною такого змісту:

«Кваліфікація когенераційних установок надається в електронній формі виключно через інформаційно-комунікаційну систему, визначену Кабінетом Міністрів України, з формуванням і видачею електронного свідоцтва та внесенням відомостей до електронного реєстру кваліфікованих когенераційних установок.»

Доповнити новими статтями такого змісту:

Стаття 11². Моніторинг експлуатаційних показників кваліфікованих когенераційних установок

1. Власник (користувач) кваліфікованої когенераційної установки зобов'язаний щомісяця, до 10 числа місяця, наступного за звітним, подавати через ІКС дані моніторингу за попередній календарний місяць(квартал):

обсяги виробленої та відпущеної електричної енергії;

обсяги виробленої та відпущеної теплової енергії;

обсяги спожитого палива (за видами) в натуральних показниках;
розрахунок економії первинної енергії за затвердженою методикою.

2. Дані моніторингу подаються в електронній формі з накладенням кваліфікованого електронного підпису відповідальної особи та зберігаються в ІКС у складі електронної справи.

3. Систематичне неподання даних моніторингу (два і більше звітні періоди поспіль) або подання даних із суттєвими невідповідностями є підставою для ініціювання верифікації та позапланового аудиту, а також для зупинення дії свідоцтва в порядку статті 11⁴ цього Закону.

Стаття 11². Верифікація даних та позаплановий аудит

1. Уповноважений центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері енергоефективності (далі — уповноважений орган), здійснює верифікацію даних заяв і даних моніторингу шляхом:

електронної перевірки повноти і формату поданих відомостей в ІКС;

електронної взаємодії з державними та галузевими реєстрами/системами (зокрема, ЄДР, інформаційними системами ДПС, реєстрами НКРЕКП, даними ОСП/ОСР, Оператора ринку, системами комерційного обліку теплової енергії, «ЕкоСистема», ЄДЕССБ тощо) — з використанням державної системи електронної взаємодії;

аналітичних звірок і ризик-орієнтованих правил (виявлення аномалій, взаємосуперечливих даних, суттєвих розбіжностей).

2. Підставами для призначення позапланового аудиту є:

невнесення даних моніторингу у встановлені строки;

виявлення суттєвих (що впливають на результат кваліфікації) невідповідностей між даними заявника та контрольними даними інших систем;

обґрунтовані скарги або повідомлення про можливі порушення;

зміни складу або режимів роботи установки, не відображені в ІКС.

3. Позаплановий аудит проводиться дистанційно. Уповноважений орган має право витребувати додаткові документи, дані та пояснення; власник (користувач) зобов'язаний забезпечити надання запитуваних відомостей в електронній формі.

4. Результати аудиту оформлюються електронним актом із висновками щодо відповідності/невідповідності критеріїв високоефективної когенерації та достовірності поданих даних, який розміщується в ІКС та надсилається заявнику.

Стаття 11⁴. Зупинення дії та анулювання свідоцтва про кваліфікацію

1. У разі встановлення порушень, що можуть бути усунені, уповноважений орган приймає рішення про зупинення дії свідоцтва із зазначенням виявлених порушень, способу та строку для їх усунення, який не може бути меншим ніж 30 календарних днів. На період зупинення установка вважається такою, що тимчасово втратила статус кваліфікованої.

2. У разі неусунення порушень у встановлений строк або встановлення фактів грубих/неусувних порушень (у тому числі подання завідомо недостовірних даних, фальсифікації вимірювань, втрати установкою відповідності пороговим критеріям економії первинної енергії) уповноважений орган приймає рішення про анулювання свідоцтва.

3. Рішення про зупинення/анулювання свідоцтва оформлюється як електронний адміністративний акт, підписаний КЕП уповноваженої посадової особи, та доводиться до відома власника (користувача) через ІКС у день його прийняття. Відомості про зупинення/анулювання вносяться до реєстру.

4. У разі анулювання свідоцтва повторне звернення щодо кваліфікації цієї установки допускається не раніше ніж через шість місяців з дня анулювання, якщо інший строк не визначено рішенням про анулювання у зв'язку з особливо тяжкими порушеннями.

5. Зупинення або анулювання свідоцтва не звільняє власника (користувача) від обов'язку подання даних моніторингу до моменту усунення порушень або припинення експлуатації установки.

Стаття 11⁵. Гарантії процедур та оскарження рішень

1. Перед прийняттям рішення про зупинення/анулювання свідоцтва уповноважений орган забезпечує право бути вислуханим: надсилає через ІКС повідомлення про намір прийняти рішення із переліком підстав та строком (не менше 10 робочих днів) для подання пояснень і/або додаткових доказів.

2. Рішення уповноваженого органу можуть бути оскаржені в адміністративному порядку до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері енергоефективності, протягом 30 календарних днів з дня отримання рішення, а також у судовому порядку. Адміністративна скарга може подаватися в електронній формі через ІКС.

3. Подання скарги не зупиняє виконання рішення, якщо інше не визначено законом або органом, що розглядає скаргу.

Стаття 11⁶. Обмін даними для цілей кваліфікації та моніторингу

1. Уповноважений орган та адміністратор ІКС мають право безоплатно отримувати, в межах повноважень, відомості, необхідні для верифікації даних і моніторингу, від центральних органів виконавчої влади, НКРЕКП, оператора системи передачі, операторів систем розподілу, Оператора ринку, органів доходів і зборів та інших суб'єктів, що володіють відповідними державними (галузевими) реєстрами чи інформаційними системами, в електронній формі з використанням державної системи електронної взаємодії.

2. Передача та обробка даних здійснюються з дотриманням законодавства про захист персональних даних, про електронні довірчі послуги та про публічні електронні реєстри.

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Кабінету Міністрів України у трьохмісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

2. До запуску ІКС допускати подання заяв та матеріалів у способі, визначеному Кабінетом Міністрів України, з обов'язковим перенесенням усіх електронних справ до ІКС після початку її промислової експлуатації.